

Avvikelser orsakas inte bara av ögonsjukdom

Frågor om vad som ska remitteras eller inte återkommer med jämna mellanrum. Oftast gäller dessa fundusfoton eller vilket ögontryck som ska remitteras vidare. Här presenteras två artiklar som handlar om förändringar som sker i ögonen vid olika systemsjukdomar. Den första är ett examensarbete från LNU som har jämfört förändringar på färg- och kontrastseendet och retinala nervfiberlagret vid multipel skleros (MS). Artikel nummer två kommer från JOVs och handlar också om dessa förändringar men vid Parkinsons sjukdom.

Båda dessa artiklar visar på att vi optiker inte bara får tänka på specifika ögonsjukdomar när vi hittar förändringar hos patienter vid våra undersökningar. MS och Parkinsons sjukdom är exempel på systemsjukdomar som påverkar ögonen. Men det finns fler och detta är något som vi tar upp mer om i den nya SOFEP-kursen som getts för första gången nu under hösten. Denna SOFEP-kurs – Optikers arbete inom primärvård – tar upp vad vi optiker kan göra inom primärvården och till vem vi ska remittera patienter med olika tillstånd och fynd till och vad vi kan utföra själva. På många ställen i landet har ögonsjukvården oerhört långa väntetider och de minskar inte om

vi optiker skickar alla förändringar vi ser till ögonmottagningarna och inte direkt till den vårdinstans som är relevant. Det gäller ofta att remittera till primärvården men också medicin- och neurologimottagningar och inte att glömma remittera till en kollega som har möjlighet att utföra vidare undersökningar. Att optiker kan remittera till olika vårdinstanser ses inte som en självklarhet av alla, det märks vid samtal både med patienter, de inom ögonsjukvården och en del i vår bransch.

Nu är alla möten i Optikerförbundets och Kontaktlinseföreningens Roadshow genomförda. Det har varit bra samtal och idéer har kommit till oss. Lite tråkigt är det, att endast 68 optiker totalt har deltagit på mötena. Men samtidigt väldigt roligt att de som deltagit har varit aktiva och intresserade, vissa hade åkt i två timmar enkel resa för att vara med på mötet. Tänk om alla varit beredda på det, då hade det blivit ett betydligt bättre underlag att arbeta efter.

Frågor finns som vanligt på Optikerförbundets hemsida och artiklarna som helhet på länk från Optikbranschens sida. Inom kort kommer vårens SOFEP-kurser att komma ut på Optikerförbundets hemsida. Trevlig läsning.

CATARINA ERICSON

Catarina Ericson är OPTIK:s vetenskapsredaktör. Hon är MSc i Klinisk Optometri och Leg Optiker.

e-post:
catarina@c-optik.se

■ **Artikel 1:** Strukturella och funktionella förändringar orsakat av multipel skleros

2

■ **Artikel 2:** Utvärdering av ökande visuell dysfunktion och retinal förändring hos patienter med Parkinsons sjukdom

3

Redaktörens kommentar:

Introduktionen ger en bra förklaring på de olika mätningarna och även de anatomiska förändringar som kan ske. Metod och resultatdelen är intressanta

Strukturella och funktionella förändringar orsakade av MS

Syftet med denna studie var att undersöka hur ögats visuella och funktionella system påverkas av diagnosen MS, genom att undersöka färgseendet och synnerven. Denna studie ska utföras på lika många patienter med konstaterad MS som på patienter utan MS.

I studien undersöktes 14 patienter, sju med konstaterad MS och sju kontrollpatienter utan MS. Deltagarnas ålder var mellan 41 och 56 år. Alla mätningar genomfördes monokulärt. De mätningar som utfördes var avstånd visus, färgseende test med hjälp utav Hardy Rand Rittler och Farnsworth's Dichotomous test - D-15 test, kontrastseendetest med hjälp utav The Mars Letter Contrast Sensitivity Test och sist användes OCT för att få en 2-dimensionell bild av det retinala nervfiber lagret (RNFL).

Resultatet av denna studie var förväntat och visar att patienter med MS har ett nedsatt färg- och kontrastseende men även också en förtunning utav det RNFL. Detta resultat styrks av tidigare studier. Den visar dock inga signifikanta skillnader mellan MS patienternas höger öga och kontrollpatienternas höger öga. Samma gäller för vänster.

Detta arbete visar att optiker bör vara medvetna om dessa förändringar hos patienter med MS

Författare:
Maja Lind, Linnéuniversitet

Sammanfattning:
Catarina Ericson

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Fakulteten för hälso- och livsvetenskap

Examensarbete

Strukturella och funktionella förändringar orsakat av multipel skleros

Författare: Maja Lind
Ämne: Optometri
Nivå: Grundnivå
Nr: 2017:015

Länk:

<http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1111549/FULLTEXT01.pdf>

Redaktörens kommentar:

Bakgrund- och metoddelen är mycket intressanta där olika eventuella förändringar och hur dessa undersöks förklaras. Resultat och diskussionen är spännande att läsa.

Utvärdering av ökande visuell dysfunktion och retinal förändring hos patienter med Parkinsons sjukdom

Syftet var att kvantifiera förändringar i visuella funktionsparametrar och i retinala nervfiberlagret och maculas tjocklek över en femårig period hos patienter med Parkinsons sjukdom (PD).

Trettio patienter med PD och trettio friska försökspersoner genomgick en fullständig optometrisk utvärdering, inklusive bedömning av synskärpa, kontrastkänslighet, färgseende och retinal undersökning med spektral domän optisk koherens tomografi (SD-OCT). Alla personer undersöktes efter fem år för att kvantifiera förändringar i de visuella funktionsparametrarna, näthinnans nervfiberlager och maculas tjocklek. Samband mellan progressiva optometriska förändringar och sjukdomsprogression analyserades.

Förändringar upptäcktes i visuella funktionsparametrar och retinal nervfiberlagrets tjocklek hos de med Parkinsons sjukdom jämfört med de friska. Större förändringar uppmättes vid uppföljningen i PD-gruppen än hos de friska vad gäller synskärpa, kontrastkänslighet, Lanthony-färgtest, i superotemporal och temporal retinala nervfiberlagret och i maculas tjocklek. Progressiva förändringar i näthinnans nervfiberlager associerades med sjukdomsprogression.

Progressiv visuell dysfunktion, förtunning av macula och axonal förlust kan uppkomma vid PD. Analys av maculas tjocklek och retinalnervfiberlagret med SD-OCT kan vara användbart för utvärdering av Parkinsons sjukdomsprogression.

**Sammanfattning:
Catarina Ericson**

Länk:

<http://iovs.arvojournals.org/article.aspx?articleid=2604719&resultClick=1>

The screenshot shows the ARVO Journals website interface. At the top, there is a search bar and navigation links for 'ISSUES', 'TOPICS', 'FOR AUTHORS', and 'ABOUT'. The main content area features the journal cover for 'February 2017, Volume 58, Issue 2'. The article title is 'Evaluation of Progressive Visual Dysfunction and Retinal Degeneration in Patients With Parkinson's Disease'. Below the title, the authors are listed: Maria Satue, Maria J. Rodrigo, Javier Obis, Elisa Vilades, Hector Gracia, Sofia Otin, Maria I. Fuentes, Raquel Alarcia, Jose A. Crespo, Vicente Polo, Jose M. Larrosa, Luis E. Pablo, and Elena Garcia-Martin. The article is available in full text, and there are options to view the abstract, methods, results, discussion, acknowledgments, and references. The abstract text is visible, detailing the purpose, methods, results, and conclusions of the study.